

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Balan Liliana și avocatul acesteia Bria Constantin,

în cauza civilă la cererea înaintată de Balan Liliana către Munteanu Victor privind stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și decăderea din drepturi părintești,

precum și cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Munteanu Victor către Balan Liliana privind apărarea drepturilor părintești,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Balan Liliana, a fost admis apelul declarat de Munteanu Victor, fiind modificată hotărârea din 26 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 03 aprilie 2018, Balan Liliana s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Munteanu Victor privind stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, fiica XXXXX XXXXXX, născută la XXXXX, a fost conceputa urmare a unei perioade scurte de conviețuire cu pârâtul, Munteanu Victor. Pârâtul a întrerupt orice comunicare cu reclamanta în octombrie 2015, atunci când aflase despre sarcină.

Totodată, de la separare pârâtul își revendică dreptul de vizită a fiicei, la fel și bunicii paterni. Potrivit reclamantei, ea nu a creat impedimente în această privință, cu toate că pârâtul insistă doar asupra respectării drepturilor sale părintești, însa el categoric neglijează obligațiunile sale părintești. Acesta refuză să își onoreze obligațiunea de întreținere a copilului; reclamanta solicitând să o ajute cu cele necesare copilului, el a refuzat.

Totodată, potrivit cererii de chemare în judecată, cheltuielile de întreținere a copilului sunt suficient de mari, urmare a faptului că reclamanta achită de una singură salariul pentru dădacă în suma lunară de 7000 lei, acoperă și celelalte necesități legate de hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, plata întreținerii, tratamentele

medicale etc. În total, cheltuielile lunare pentru întreținerea fiicei depășesc suma de 10 000 lei.

Ținând cont de necesitățile și cheltuielile reale legate de îngrijirea și educația fiicei XXXXX XXXXX, reclamanta consideră rezonabil și echitabil din punct de vedere al apărării intereselor copilului, dar și al intereselor ca părinte care întreține de una singură copilul, ca pârâtul să fie obligat să achite întreținerea într-o sumă lunară fixă în mărime de 3000 lei.

La 19 iunie 2018, reclamanta Balan Liliana a depus o cerere de completare a pretențiilor, indicând că, având în vedere circumstanțe noi și lipsa oricărui interes a pârâtului față de copilul minor, consideră că ultimul urmează să fie decăzut din drepturile părintești. Totodată, a indicat că Munteanu Victor se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești în mod sistematic, nu contribuie în nici un mod la dezvoltarea fizică, spirituală, emoțională a fiicei minore. De asemenea, acesta nu alocă mijloace financiare pentru întreținerea fiicei, nu a făcut donații cu prilejul zilei de naștere sau/și alte evenimente, nu a întreprins măsuri de a-i asigura copilului odihnă, agrement, ocupație și alte necesități. Pârâtul nu se interesează de viața copilului, nu manifestă inițiativă de a conduce copilul la control medical, nu procură și nici prezintă medicamente necesare, hrană, haine, etc.

La 21 aprilie 2018, Munteanu Victor a înaintat o cerere de chemare în judecată către Balan Liliana, indicând că are posibilitate să crească și să educe fiica, conform standardelor de educare, dispune de condițiile necesare pentru a-i asigura un nivel de trai decent și adecvat, pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, educarea, învățătura și pregătirea profesională de mai departe a copilului.

Reieșind din prevederile legale aplicabile speței și din circumstanțele de fapt și de drept, consideră că instanța de judecată urmează să stabilească domiciliul pentru copilul minor XXXXX XXXXXX periodic cu ambii părinți. Separarea copilului de unul din părinți este o problemă deosebit de complicată, multiaspectuală cu multiple influențe psihologice, sociale, juridice. Evident în cazul apariției a astfel de situații, pe prim plan se cere a fi pus interesul superior al copilului.

Suplimentar a indicat că, instanțele de judecată, la determinarea locului de trai al copilului, trebuie să țină cont de acest principiu, cu atât mai mult că viața dovedește că bărbații pot să-și exercite drepturile părintești nu mai rău decât femeile. Factorul decisiv în determinarea locului de trai al copilului minor trebuie să fie interesul copilului, având în vedere posibilitatea părintelui de a crea cele mai favorabile condiții pentru educarea și instruirea copilului.

Reieșind din cele expuse, a solicitat stabilirea locului de trai a copilului minor pe perioade determinate, proporțional cu ambii părinți, vizitarea copilului de către părinți la locul de trai a acestuia, întâlniri ale copilului cu părintele ori cu altă persoană care, potrivit legii, are dreptul la relații personale cu copilul, corespondența ori altă formă de comunicare cu copilul, obligarea părinților de a sprijini menținerea relațiilor personale ale copilului.

La 06 decembrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în conformitate cu art. 187, art. art. 269-270 din Codul de procedură civilă, a dispus conexarea dosarelor.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Balan Liliana către Munteanu Victor privind stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și decăderea din drepturi părintești a fost admisă parțial; s-a stabilit

domiciliul copilului minor XXXXX XXXXXX, născută la XXXXX, cu mama Balan Lilian; s-a încasat pensia de întreținere de la Munteanu Victor în beneficiul Liliane Balan pentru copilul minor XXXXX XXXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 3000 (trei mii) lei lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată de 03 aprilie 2018, până la atingerea vârstei de 18 ani a copilului; s-a încasat de la Munteanu Victor în beneficiul statului taxa de stat în mărime 1080 (una mie optzeci) lei; s-a încasat de la Munteanu Victor în beneficiul Liliane Balan taxa de stat în mărime de 100 (una sută) lei; s-au încasat de la Munteanu Victor în beneficiul Liliane Balan cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10000 (zece mii) lei; în rest acțiunea în partea solicitării decăderii din drepturile părintești a lui Munteanu Victor s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Balan Liliana; a fost admis apelul declarat de Munteanu Victor, fiind modificată hotărârea din 26 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere încasate de la Munteanu Victor în beneficiul Liliane Balan pentru copilul minor XXXXX XXXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 3000 (trei mii) lei lunar până la suma de 2000 (două mii) lei, lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată – 03 aprilie 2018 până la atingerea vârstei de 18 ani a copilului; s-a micșorat cuantumul cheltuielilor de asistență juridică înacaste de la suma de 10000 (zece mii) lei până la suma de 5000 (cinci mii) lei; în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel instanța de apel a conchis că, prima instanță a examinat litigiul multiaspectual, dând o apreciere cuvenită circumstanțelor cauzei și probelor anexate la materialele cauzei. Însă, cu referire la cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor, instanța a reținut datele Biroului Național de Statistică, potrivit cărora valoarea minimului de existență pentru un copil cu vârsta de la 1-6 ani pentru perioada anului 2019 este de 1938,4 lei, iar apelantul Munteanu Victor este de accord să achite lunar suma de 2000 lei.

La 18 ianuarie 2021, Balan Liliana și avocatul acesteia Bria Constantin au contestat cu recurs decizia din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului au invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar au fost indicate circumstanțe și motive similare celor din cererea de apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea parțială a deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 26 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea formulată de Balan Liliana să fie admisă integral.

La 19 martie 2021, Munteanu Victor, prin intermediul avocatului Rusev Serghei, a depus referință la cererea de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

La 23 martie 2021, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Botanica, mun. Chișinău, a depus referință la cererea de recurs, solicitând instanței de recurs să țină cont de interesul suprem al copilului la soluționarea cauzei.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Balan Liliana și avocatul acesteia Bria Constantin este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 octombrie 2020 și expediată participanților la proces la 05 noiembrie 2020 (f.d. 93, vol. II), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurentă. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 18 ianuarie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Balan Liliana și avocatul acesteia Bria Constantin.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), c) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Balan Liliana și avocatul acesteia Bria Constantin.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Dumitru Mardari